

naar der foreligger stærk Formodning om Misbrug eller i alt Fald en høj Grad af Nagtsomhed — selv om man ikke tror, at der foreligger Svig, hvad der dog naturligvis i Reglen gjør — at fratage en saadan Fæstemand hans Bevilling ad administrativt Vei. Det er dette, som for mig er Hovedsiemedet. Men mener man at kunne finde Former, der kunne være mere betryggende for, at Fæstemændene ikke skulle lide nogen Uret, men som dog ere effektive nok til at naae frem til Maalet, vil det vistnok ikke være umuligt, at man derom kan blive enig. — Hvad angaar det andet Afsnit i Lovforslaget, nemlig §§ 6—9, da er der fremkommet mange Bemærkninger om Enkeltigheder deri, men saa vidt jeg har forstaaet, ere dog de allerfleste af de Talere, der have yttret sig derom, i det Hele taget enige i den Rænte, der ligger til Grund for disse Bestemmelser, og saa vidt jeg skjønner, har jeg ogsaa fornummet, at de Fleste havde Følelsen af, at, om det end kunde synes at være et noget kunstigt og indviklet System, vilde det dog ikke let være muligt at gaa en anden Vei, naar man ønskede at naae det Siemede, som man her satte sig. Hvad saaledes angaar Hovedbestemmelsen, nemlig § 6, da kan jeg rigtig nok ikke skjønne rettere — og deri synes jeg ogsaa at have faaet Medhold hos de Fleste, om end Enkelte have udtalt sig i en anden Retning — end at det paa ingen Maade er en uretfærdig Fordring, at man skal afholde sig fra at fæste Lyende, om hvilket man veed, at det ikke paa lovlig Maade er stilt fra sin tidligere Husbond. For det Første er dette Noget, der i og for sig strider mod almindelige Retsgrundsetninger, saaledes som en æret Taler nys udviklede, og for det Andet kan jeg ikke indse, at der kan være nogen Betænkthed ved at fastsætte en Mulkt, som her er foreslaaet til fra 10—200 Kr., for den, der gjør det, foruden det Ansvar, der ellers kan være Tale om at gjøre gjældende. Det er jo forsaavidt en Tilbagevenden til Noget, der ogsaa staaer i Christian den Femtes Lov, det er sandt, men forsaavidt Christian den Femtes Lov giver denne Forskrift, udtaler den vistnok ikke Andet, end hvad der til enhver Tid maa siges at være stemmende med det i og for sig Rette, og naar denne Forskrift ikke er optagen i Loven af 10de Mai 1854, da veed jeg heller ikke nogen Grund dertil, idet der ikke findes Noget oplyst derom i Motiverne til Loven. Den eneste Grund, jeg kan tænke mig dertil, er, at man maaske har ment, at en Bestemmelse som denne ikke var meget praktisk, naar den ikke tillige var ledsaget af Forskrifter, som kunde gjøre det til en Umulighed for tredje Mand at undskyldte sig med Uvidenhed i den omspurgte Henseende. En Lovbestemmelse, der blot ganske i Almindelighed udtalte, at der skulde være Ansvar forbundet med at fæste et Lyende, som ikke lovlig var stilt fra sin foregaaende Husbonde, vilde jo, naar den ikke var ledsaget af en saadan Be-

stemmelse, som jeg netop har søgt at opstille i §§ 7, 8 og 9, meget ofte blive uvirksom, fordi tredje Mand, der tager Lyendet i sin Tjeneste, jo sædvanlig vil benegte at have Kundskab om, at Lyendet staaer i et endnu bestaaende Kontraktforhold til Andre. Dette vil han sædvanlig benegte, og dette er af den Slags Ting, som det vil være meget vanskeligt at bevise mod hans Negtelse. Jeg tænker mig derfor, at man maaske har udeladt denne Bestemmelse af Lyendeloven af 1854, fordi man har havt Følelsen af, at, naar den ikke var ledsaget af andre Bestemmelser, som kunde umuliggjøre eller ialt Fald vanskeliggjøre denne Undskyldning om Uvidenhed, saa havde den ikke stor praktisk Interesse. §§ 7, 8 og 9 sigte derfor til at danne et saadant System af Regler, hvorved det umuliggjøres eller i alt Fald dog vanskeliggjøres tredje Mand at paaberaabe sig denne Uvidenhed. Nu vil jeg foreløbig bemærke, at dette System af Regler naturligvis ikke kan flaa fuldt ud til, der bliver altid Plads for Tilfælde, som undslippe Reglen — dette skal jeg gjerne indrømme det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (S. Madsen), som yttrede det igaar. Men jeg tror ikke, at det godt kan være anderledes, med mindre man kom til et helt andet og meget omfattende System med Hensyn til Kontrol med Flytning, idet jeg nemlig indrømmer, at de her opstillede Regler nok kunne ramme den, der fæster som Lyende En, der ulovligen er gaaet bort fra sin tidligere Tjeneste, men ganske vist ikke rammer den, der antager ham som Dagleier, og det ganske vist, fordi det jo ikke er nødvendigt at lade sig forevise en Persons Studsmaalsbog for at kunne antage ham som Dagleier. Dette Tilfælde altsaa vil ganske vist slippe udenfor; men jeg tror ikke, at der er Noget derved at gjøre, og i alt Fald er det da ingen Grund til ikke at tage de Tilfælde med, som man kan faae med, nemlig de Tilfælde, hvor en saadan Person vil søge egentlig Lyendeethverv hos Andre. Det altsaa, at enkelte Personer kunne forlade deres Tjeneste og derpaa give sig til andre Livserhverv, enten søge Fortjeneste ved Dagleie eller forsøge paa et Haandværk eller Sligt, uden at man kan komme dem til Livs gennem disse Bestemmelser, staaer for mig som en Ulempe — om De vil —, men det er Noget, vi ikke godt kunne gjøre Noget ved. — Hvad angaar de enkelte Bestemmelser i § 8, saa skal jeg blot bemærke, at den Rænte, jeg er gaaet ud fra i de to første Stykker af Paragrafen, er den, at, naar der var Spørgsmaal om et Lyendeforhold paa længere Tid end et halvt Aar, saa var der Spørgsmaal om et Retsforhold, der laa udenfor det ordinære og udenfor det, som Lovgivningen formener at være det Sædvanlige, og saa havde jeg ment, at af denne Grund, og da der var Spørgsmaal om at binde sig gjensidig for længere Tid, kunde det maaske være naturligt at opstille som ubetin-